

Sosiaali- ja terveystieteiden
StV@eduskunta.fi
Asiantuntijakuuleminen

Asia: HE 146/2021 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2022

Tehy ry:n lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2022

Tehy ry pitää ehdotettua talousarviota pääosin hyvänä. Suhdanne-tilanne on erittäin hyvä, jolloin normaalitilanteessa valtion talouden tulisi olla ylijäämäinen. Poikkeuksellisen tilanteen vuoksi on perusteita sille, että talousarvioesitys on alijäämäinen. Koronan aikaansaama taloudellisten vaikutusten varjo on pitkä. Se, että valtio ottaa päävastuun talouden vakauttamisesta, on perusteltu. On myös talouspoliittisesti järkevää, että koronan jälkihoito hoidetaan huolella.

Valtion tuki kuntien sote-menoihin on erittäin niukka.

Koronan aiheuttama hoitovelka ja hoitotakuu sekä mielenterveyspalvelut

- Kuntien järjestämän soten määrärahat vähenevät edelliseen vuoteen verrattuna noin 1,47 mrd. euroa. Vähennys aiheutuu pääosin vuoden 2021 talousarvion 1,7 mrd. euron kertaluonteisista sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän koronavirustilanteesta aiheutuneista korvauksista. Tehyn mielestä määrärahojen leikkaus on ylimitoitettu.
- Tehy pitää hyvänä, että sosiaali- ja terveydenhuollon hoito-, kuntoutus- ja palveluvelan purkuun sekä hoitoon pääsyn nopeuttamiseen on suunnattu määrärahoja (125 miljoonaa euroa). Huolena on, että tähän ei ole suunnattu riittävästi määrärahoja.
- Työkyvyn tuen palveluihin sekä mielenterveyttä ja työkykyä vahvistaviin toimiin on suunnattu perustellusti rahaa (9 miljoonaa euroa). Tämä on tärkeä kohde, mutta huoli on, riittääkö tämä.
- Hoitotakuuta (7 päivässä hoitoon tarpeen arvioinnista) varten vuodelle 2023 tehdään 50 miljoonan euron kehysvaraus julkisen talouden suunnitelmassa jo olevan 45 miljoonan euron lisäksi. Tehy pitää tärkeänä, että hoitotakuun toteutumisessa tulee huomioida työnjaon uudistaminen. Sairaanhoidon- ja suuhygienisti sekä fysioterapeuttivastaanottoja tulisi lisätä. Myös rajatun lääkkeenmäärämisoikeuden omaavien sairaanhoitajien vastaanottoja tulisi olla nykyistä enemmän.

Vanhuspalvelut

- Tärkeää, että ikäihmisten tehostetun palveluasumisen ja pitkäaikaisen laitoshoidon henkilöstömitoituksen vaiheittainen nostaminen etenee 0,7 tasolle ja että lastensuojelun jälkihuollon laajennus sekä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulain voimaantulo ja rahoitus etenevät aikaisempien päätösten mukaisesti ja aikataulussa. THL:n toteuttaman henkilöstömitoitusseurannan (5/2021) mukaan lähi- ja sairaanhoitajien määrä vanhustenpalveluissa ei kuitenkaan vielä ole noussut, mikä on huolestuttavaa ja asiaa tulee seurata.

Sote-alan henkilöstön saatavuuden turvaaminen

- Kannatamme STM:n johdolla käynnistettävää poikkihallinnollista ohjelmaa sosiaali- ja terveydenhuollon henkilökunnan saatavuuden turvaamiseksi sekä lyhyellä että pidemmällä aikavälillä. Sosiaali- ja terveysalan työvoimapulan ratkaiseminen edellyttää kuitenkin palkkojen ja työolojen merkittävää parantamista sekä hoitotyön johtamiseen tarvittavien resurssien turvaamista.

- Työperäisessä maahanmuutossa on tärkeää noudattaa eettisen rekrytoinnin pelisääntöjä. Tutkintojen tunnistamiseen on saatava pysyvä pätevyitysmispolku. Kielitaidon hankkimiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota, sillä kielitaito on potilasturvallisuuden toteutumisen edellytys.
- Kannatamme varhaiskasvatuksen laatu- ja tasa-arvo-ohjelmaan panostamista. Huolta aiheuttaa, onko toisen asteen koulutettuja on hakeutumassa alalle riittävästi. Tähän voidaan vaikuttaa parantamalla palkkausta ja työoloja.
- Oppilas- ja opiskelijahuollon palvelujen vahvistaminen on kannatettavaa (20 miljoonalla). Oppivelvollisuuden laajentaminen edellyttää myös panostuksia opiskelijahuoltoon (OPO, kuraattori, terveydenhuolto), jotta tarvittava opiskelutuki turvataan.
- Ammatillisen koulutuksen opettajia ja ohjaajia palkataan lisää 70 miljoonan euron lisärahoituksella. Ammatillisen koulutuksen ohjaamisen lisärahoitus on hyvä, mutta ammatillisten ohjaajien rooli ja osaaminen on varmistettava 2. asteella ja opettajien on jalkauduttava enemmän työpaikoille.
- Kannatettavaa on oppivelvollisuuden laajentaminen ja maksuttoman toisen asteen jatkaminen (65 miljoonalla eurolla). Tärkeää on saada alalle soveltuvia lähihoitajaopiskelijoita. Keskeistä on neuvonta- ohjauspalveluiden kehittäminen sekä opiskeluun liittyvien materiaali ym. kustannusten kattaminen.
- Korkeakoulujen uusiin aloituspaikkoihin ehdotetaan elpymis- ja palautumissuunnitelman rahoitusta 15 miljoonaa euroa. Tärkeää on seurata aloituspaikkamääriä sote-alalla.
- Terveystieteiden tutkintokoulutus tulee saada Helsingin yliopistoon. Näin vastataan pääkaupunkialueen johtamis-, asiantuntija- ja opettajakoulutuksen tarpeeseen. Terveystieteiden koulutuksen tulee olla yhdenveroisesti turvattu kaikkien yliopistollisten sairaanhoitopiirien erityisvastuualueilla (erva). Hyksin erva-alue on ainoa, jossa ei ole terveystieteiden maisteri- ja tohtorikoulutusta. Alueen hoitohenkilöstö on eriarvoisessa asemassa terveystieteiden opiskelumahdollisuuksien osalta muiden yliopistokaupunkien sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstöön verrattuna. Yliopistollisissa sairaanhoitopiireissä on määritelty hoitotyön johtajien kelpoisuusehdot, joissa terveystieteiden koulutus on monessa tapauksessa vaatimuksena.
- Kannatettavaa on korkeakouluopetukseen ja tutkimukseen panostaminen (3,4 mrd), jossa on lisäystä vuoden 2021 varsinaiseen talousarvioon 87 miljoonaa euroa. Kannatettavia ovat myös opintotukeen suunnatut tuet (56 miljoonaa).

Helsinki 12.10.2021

Millariikka Rytkönen
Puheenjohtaja
Tehy ry

Asiantuntijat: kirsi.sillanpaa@tehy.fi, petra.marjamaa@tehy.fi ja ralf.sund@tehy.fi